

Criminalitatea informatică poate cauza multe probleme în societatea modernă. Prin urmare, România a adoptat legislația privind criminalitatea informatică care corespunde pe deplin convențiilor și standardelor internaționale. Totuși, această legislație poate fi complexă din punctul de vedere al aplicării sale pentru autoritățile care o implementează, în special pentru aceia care sunt mai puțin familiarizați cu computerele și serviciile electronice ca parte a vieții de fiecare zi.

Portalul eFrauda a fost realizat de către Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației și este gestionat împreună cu Serviciul de Combatere a Criminalității Informatică din cadrul Ministerului Administrației și Internelor și secția specializată din Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Portalul dă oricui posibilitatea de a sesiza autoritățile cu privire la o posibilă fraudă sau alte activități ilegale pe Internet.  
[www.efrauda.ro](http://www.efrauda.ro)

Acest *Ghid introductiv pentru aplicarea dispozițiilor legale referitoare la criminalitatea informatică* a fost elaborat de către proiectul RITI dot-Gov, în cooperare cu Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației. *Ghidul* asigură asistență pentru autoritățile care aplică legea și pentru toți cei care sunt implicați în prevenirea criminalității informatică.

Proiectul RITI dot-Gov face parte din Inițiativa pentru Tehnologia Informației în România, RITI, a cărei implementare a fost începută în 2002 de către Misiunea din România a Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), în cooperare cu Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației. Proiectul RITI dot-Gov este implementat în România de Internews Network Inc, o organizație non-profit cu sediul în Statele Unite.

Pentru informații suplimentare:  
[www.usaid.gov/info\\_technology/dotcom](http://www.usaid.gov/info_technology/dotcom)  
[www.riti-internews.ro](http://www.riti-internews.ro)  
[www.internews.org](http://www.internews.org)  
[www.mcti.ro](http://www.mcti.ro)

# GHID INTRODUCTIV PENTRU APLICAREA DISPOZIȚIILOR LEGALE REFERITOARE LA CRIMINALITATEA INFORMATICĂ



București,  
Mai 2004

Elaborarea acestui ghid a fost posibilă prin asistența asigurată de către Centrul de Servicii Regional Budapesta al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională, USAID, în cadrul Acordului nr. CA # 186-A-00-02-00101-00; LA#GDG-A-00-01-00009-00; Internews Network/RITI dot-Gov Project.

Opiniile exprimate în cadrul acestui document aparțin autorilor și nu reprezintă în mod necesar vederile Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională.

© Internews Network, Inc., 2004. Acest ghid poate fi utilizat și copiat în scop ne-comercial atâta vreme cât "Internews Network, RITI dot-GOV" este creditat ca sursă și "USAID" menționat ca finanțator.

---

## Bibliografie

---

Achim, Gheorghe, *Metodologia investigării criminalistice a fraudelor informatice*, Editura Omnia, 2000

Amza, Tudor, Amza, Cosmin-Petronel, *Criminalitatea informatică*, Ed. Lumina Lex, 2003

Antoniou, George, *Infracțiuni în legătură cu folosirea calculatoarelor*, în Studii de Drept Românesc, 3/1992, p. 227-243.

Antoniou, George, *Les crimes informatiques et autre crimes dans le domaine de la technologie informatique en Roumanie*, în Ius Informationis vol. 6, 1994, p. 409-419.

Antoniou, George, *Vinovăția penală*, Ed. Academiei Române, București, 1995.

Antoniou, George, Bulai, Constantin (coord.), *Practica Judiciară Penală*, Ed. Academiei Române, București, 1998, vol. V, *Infracțiuni prevăzute în legi speciale*.

Association of Chief Police Officers, *Good Practice Guide for Computer based Electronic Evidence*, 2003.

Banks, Michael, *PC Confidential*, Ed. All, 2001

Bates, Jim, *Fundamentals of Computer Forensics*, în International Journal of Forensic Computing, ian/feb 1997

Berryhill, Jon, Berryhill, Katie, *Computer Forensics*, în Police and Security News, sept. 1997

Bica, Gheorghe, Mihail, Gheorghe, *Infracțiuni săvârșite prin calculator*, în Revista de Drept Penal 4/1996, p. 85-88.

Bulai, Costică, *Manual de Drept Penal*, Ed. All, București, 1997.

Casey, Eoghan (ed.), *Digital Evidence and Computer Crime: Forensic Science, Computers, and the Internet*, Academic Press, 2004

Centrul de Expertiză și Răspuns pentru Incidente de Securitate, [www.ceris.ro](http://www.ceris.ro)

Dierks, Michael P., *Computer Network Abuse*, în Harvard Journal of Law and Technology, spring 1993, p. 307-342 (6 *Harv. J. L. & Tech.* 307)

E-frauda, [www.e-frauda.ro](http://www.e-frauda.ro)

*Federal Guidelines for Searching and Seizing Computers*, 1994, în Criminal Law Reporter, Vol. 56, No. 12 (December 21 1994) și *Supplements to Federal Guidelines for Searching and Seizing Computers*, I, 1997, II, 1999.

Feldman, Joan E., Kohn, Rodger I., *Electronic Discovery of Computer-Based Evidence*, Computer Forensics, 1997.

Feldman, Joan E., Kohn, Rodger I., *Collecting Computer-Based Evidence*, în The New York Law Journal, 26 ianuarie 1998.

Gărăiman, Daniela, *Dreptul și informatica*, ALLBeck, 2003

Gomez Perez, Mariana, *Criminalidad informatica: un fenomeno de fin de siglo*, în Revista Electronica de Derecho Infomatica (REDI), nr. 10, mai 1999.

Hanga, Vladimir, *Calculatoarele în serviciul dreptului*, Ed. Lumina Lex, București, 1996.

International Association of Computer Investigative Specialists, *IACIS7 Forensic Examination Procedures*.

International Chamber of Commerce, *Recommended Code of Practice for Competition Authorities on Searches and Subpoenas of Computer Records*.

Jimenez Dan, Rafael Ricardo, *Crimen Silencioso*, în Revista Electronica de Derecho Infomatica (REDI), nr. 10, mai 1999.

Loghin, Octavian, Toader, Tudorel, *Drept Penal Român, Partea specială*, Ed. Șansa, București, 1997.

Lucaci, Iosif, Marin, Robert, *Investigarea fraudelor informatice*, Ed. Ministerului de Interne, 2002

Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, [www.mcti.ro](http://www.mcti.ro)

Neagu, Ion, *Tratat de procedură penală*, Ed. Pro, București, 1997.

Nistoreanu, Gheorghe, *Despre reforma dreptului penal în România. Infrațiunile din domeniul informaticii*, lucrare prezentată la simpozionul *Reforma justiției*, București, 1 iulie 1994.

Nistoreanu, Gheorghe, Boroi, Alexandru, *Infraționalitatea în domeniul informaticii*, în Dreptul, nr. 10-11/1994, p. 67-71.

Overill, Richard E, *Computer crime - an historical survey*, Defence Systems International, 1998.

Pătrăuș, Mihaela, Ușvat, Claudia-Florina, *Pornografia infantilă în reglementările actuale*, Dreptul, nr. 11/2003.

Peretti, Brian J., *Computer Crime: Current Practices, Problems and Proposed Solutions*, Electronic Frontier Foundation, 1997.

Poiană, Ioan, Lascu, Ioan, *Încriminarea penală a unor fapte de spălare a banilor*, în *Revista de Drept Comercial*, nr. 7/1999, p. 10-15.

Rasch, Mark. D, *Criminal Law and the Internet*, în *The Internet & Business: A Lawyer's Guide to the Emerging Legal Issues*, Computer Law Association, 1996

Rand Europe, *Handbook of Legislative Procedures of Computer and Network Misuse in EU Countries*, 2003

*Recommendation No. R (95) 13 of the Committee of Ministers to Member States Concerning Problems of Criminal Procedure Law Connected with Information Technology*(adopted by the committee of ministers on 11 september 1995 at the 543 meeting of the ministers' deputies) (Council of Europe).

Rees, Andrew, *Crime in the Information Age: Prevention and Investigation*, comunicare prezentată la conferința Crime Against Business, Melbourne, 18-19 Iunie 1998.

Reith, Mark, Carr, Clint, Gunsch, Gregg, *An Examination of Digital Forensic Models*, *International Journal of Digital Evidence*, Vol. 1, Nr. 3, 2002.

Rodríguez, María José Viega, *Delitos informáticos*, *Revista Electrónica de Derecho Informático*, Nr. 9, aprilie 1999, disponibilă la <http://derecho.org/redi/>

Sadowsky, George, Dempse, James X., Greenberg, Alan, Mack, Barbara J., Schwartz, Alan, *Information Technology Security Handbook*, The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank, 2003

Schjølberg, Stein, *The Legal Framework - Unauthorized Access to Computer Systems - Penal Legislation in 37 Countries*, Moss byrett, Norway, 1997.

Sieber, Ulrich, *Computer Crime and Criminal Information Law*, în *Computer und Recht (CR)*, 1995, p. 100-132.

Sieber, Ulrich, *Legal Aspects of Computer-Related Crime in the Information Society*, COMCRIME-Study (prepared for the European Commission by Prof. Dr. Ulrich Sieber, University of Würzburg), 1998.

Smith, John C., *Investigating and Prosecuting Network Intrusions*, Santa Clara County District Attorney's Office, 1995.

Sommer, Peter, *LSE Computer Security Research Centre Forensic Computing*, London School of Economics, 1995.

Stan, Emil, Străinu, Emil, *War in Cyberspace. Războiul hackerilor*, Ed. Sophia, 2001

- Stancu, Emilian, *Criminalistica*, vol. I-II, Ed. Actami, București, 1997.
- Stroe, Gheorghe, *Reforma penală și unele probleme de procedură penală legate de tehnologia informației*, în Revista de Drept Penal nr. 3/1996, p 19-24.
- Șerbănescu, Monica, Botoș, Ilie, Zamfir, Dumitru, *Law&Crime.Net*, Ed. Tritonic, 2003
- Tenth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, *Crimes Related to the Computer Network Workshop Reports*.
- Todesco, Gianfranco, *L'indagine informatica di Polizia Giudiziaria: trasmissione dati su rete, perquisizioni ed ispezioni informatiche*, lucrare prezentată la seminarul *Informatica e riservatezza*, Pisa, 26-27 septembrie 1998.
- Ungureanu Augustin, Ciopraga, Aurel, *Dispoziții penale din legi speciale române*, vol. V, Ed. Lumina Lex, București, 1996.
- United Nations Manual on the Prevention and Control of Computer-Related Crime*, în International Review of Criminal Policy, no.43 - 44/1994.
- United States Secret Service, International Association of Chiefs of Police, *Best Practices for Seizing Electronic Evidence*, [http://www.secretservice.gov/electronic\\_evidence.shtml](http://www.secretservice.gov/electronic_evidence.shtml).
- Vasiu, Ioana, *Infrațiuni comise prin calculator*, în Revista de Drept Penal, nr. 2/1996, p. 54-57.
- Vasiu, Ioana, Vasiu, Lucian, *Informatică juridică și drept informatic*, Ed. Albastră, Cluj, 1997.
- Vasiu, Ioana, *Prevenirea infracțiunilor informatice. Criptografia*, în Revista de Drept Penal, nr. 2/1997, p. 24-29.
- Vasiu, Ioana, *Criminalitatea Informatică*, Ed. Nemira, București, 1998.
- Vasiu, Ioana, *Totul despre hackeri*, Ed. Nemira, București, 2001
- Voicu, Costică, Hurdubaie, Ioan, *Criminalitatea Informatică - o sfidare a sfârșitului de secol*, p. 91-99.
- Westby, Jody R. (ed.), *International Guide to Combat Cybercrime*, American Bar Association, 2002.
- Winick, Raphael, *Searches and Seizures of Computers and Computer Data*, în Harvard Journal of Law and Technology, fall 1994, p. 75-128 (8 *Harv. J.L. & Tech.* 75).

Whitcomb, Carrie Morgan, *An Historical Perspective of Digital Evidence: A Forensic Scientist's View*, International Journal of Digital Evidence, Vol. 1, Nr. 1, 2002.

Youst, Lawrence R., Koh, Haejung Lisa, *Management and Discovery of Electronically Stored Information*, în Computer Law Review and Technology Journal – Summer 1997